

Vegyszerek a fenyőfélék termesztésében

DR. VLASZATY ÖDÖN

Az állami erdőgazdaságok csemetekertjeikben évente 100 millió darabot meghaladó mennyiségű kiültethető fenyőcsemetét nevelnek meg. Ezek megneveléséig, majd ezt követő kiültetésük után záródásukig is gondos ápolást kívánnak. Ápolás alatt elsősorban a gyomoktól való védelmüket értjük, amit hagyományos módszerekkel vetőágyásokban gyomlálással, kapálással, sarabolással, majd kiültetésük után gépi-, ló- és kézikapálással végzünk. Ezeket a munkákat egyes esetekben teljesen pótolja, legtöbbször pedig hathatósan kiegészíti a gyomoknak vegyszeres irtása.

A fenyők vetésétől fiatalosuk záródásáig ma már tudunk olyan vegyszereket alkalmazni, melyek a növekedésüket leginkább befolyásoló gyomokat elpusztítják, vagy oly mértékben visszaszorítják, hogy azok a csemeték növekedését már nem befolyásolják károsan. Ezzel a gyomlálást és kapálást, vagyis a ma legszűkebb keresztmetszetű kézi-munkaerőt ha teljesen nem is nélkülözhetjük, de nagy mértékben csökkenthetjük.

Vetőágyások gyomtalanítására mind nálunk, mind külföldön legjobban bevált az *Alipur* nevű vegyszer, melynek hatóanyaga OMU és BIPC. A vetőágyást a vetést követő 5 napon belül 1000 liter vízbe kevert 4 liter Alipurral permetezzük be. A vetőágyást 6—10 hétig gyommentesen tartja s ezzel 2 gyomlálást és 2 kapálást takarítunk meg, ami ha-onként 2820 Ft, illetve 780 munkaóra megtakarítást jelent. A siker feltétele a nedves talaj és a magvak 1,5 cm-es takarása. Az Alipur a mélyen gyökerező gyomokat (acat, szulák, tarackbúza) nem pusztítja el. Amennyiben ilyen gyomokkal erősen fertőzött táblánk van, azon totális gyomirtást kell végezni nátriumkloráttal, vagy Hungazinnal, vagy Dikonirttal és Dalaponnal, valamint ezek kombinációjával.

A vetőágyások időleges gyomtalanítására még a *Gramoxone* is alkalmas. A vetés előtt elkészített talajba vetett mag később kel ki mint a gyomok. Amíg a vetett magvak csíranövényei nem jelennek meg, a kizöldelt gyomokat 600 liter vízbe kevert 2 liter Gramoxoneval lehet kiirtani. A későbbiek során felverődő gyomot a csemete sorközökből kiirthatjuk ugyancsak Gramoxoneval, ügyelve azonban arra, hogy a csemetéket permet ne érje (leárnyékolóval).

Az első évben a mi humuszban szegény csemetekerti talajainkon más vegyszert alkalmazni nem lehet.

A második évben magági csemetéinket már bepermetezhetjük a fenyők gyertyásodása előtt 1—2, humuszban gazdag (3% humusztartalom felett) talajon 2—3 kg Hungazin DT-vel. Laza, humuszszegény homoktalajt Hungazinnal permetezni nem szabad. A tenyészidő befejezése után 2 kg Dikonirt/ha-ral is permetezhetjük a másodéves csemetéket. Ha permetezőnkre a csemetéket a permetlétől megvédő szerkezetet szerelünk, az egész tenyészidő alatt lehet permetezni az egyszikűek ellen ha-onként 600 liter vízben feloldott, illetve kevert 8 kilogramm Dalaponnal, a kétszikűek ellen 2 kg Dikonirt + 2 liter Sandovittal, vagy 2 liter Gramoxoneval.

Ugyanez vonatkozik az iskolázott csemetékre is azzal a megszorítással, hogy Hungazinnal csak az iskolázáskor jól tömörített talajú területet permetezhetjük.

Telepítésekben a legnagyobb hibát azzal követjük el, hogy — a mélyforgatás kivételével — elmulasztjuk a talaj jó előkészítését. Ajánlatos a beerdősítendő területet egy évig ugarként kezelni s ezalatt gyomirtást végezni. Az egy évi növedék-kiesést a csemeték 1—2 év alatt bőségesen pótolják, az ugarolásra és gyomirtásra fordított költséget pedig a következő évek könnyebb ápolásával megtakaríthatjuk.

Az őszi mélyszántás után tavasszal a talajt meg kell fogasolni. Eredményt csak rögmentes, jól megmunkált talaj esetén várhatunk. Az így előkészített talajon felverődő gyomokat ha-onként 10 kg Dalapon + 2 kg Dikonirt + 2 liter Sandovit + 4 kg Hungazin keverékével kell bepermetezni. Ennek a kezelésnek nagy előnye, hogy ebben az esetben permetezésre igénybe vehetjük a mezőgazdaságban is használt, nagy teljesítményű Rapidtox II. permetezőgépet, mely 8 méter szélességben permetez s naponta a víz szállítási távolságától függően, 8—12 ha területet is bepermetez. Jól felhasználható erre a célra a Maulwurf permetező adaptere is.

A permetezést követő 3—4 hét múlva a területet mélyen meg kell tárcsázni, vagy megfelelő időben, amikor a talaj morzsalékos struktúráját biztosítani tudjuk, sekélyen meg kell szántani, hogy a mélyebben fekvő gyommagvakat a talaj felső rétegébe hozzuk s azok ott kikeljenek. A gyomok újabb felverődése után a területet ismét be kell permetezni, de most már csak 10 kg Dalapon + 2 kg Dikonirt + 2 liter Sandovit + 2 kg Hungazin keverékével. Az így előkészített talajba — szükség esetén egy tavaszi tárcsázás után — ültessük el a csemetéket.

Erdősítéseink vegyszeres kezelését az nehezíti meg, hogy még nem áll rendelkezésünkre még olyan nagyteljesítményű permetezőgép, mely a csemetéket megkíméli és csak a sorközöket permetezi. Kialakítása most van folyamatban. A permetezést a csemeték károsítása nélkül csak háti-permetezőgéppel végezzük, ami nagy területek permetezése esetében lassúnak bizonyul s ezért több permetezőgépet kell beállítani.

A telepítésekben háti-permetezőgépre szerelt permet-leárnyékolóval az egész tenyészidőszak alatt permetezhetünk kétszikűek ellen ha-onként 600 liter vízben oldott 2 kg Dikonirt + 2 liter Sandovittal, egyszikűek ellen ugyanannyi vízben oldott 10—15 kg Dalaponnal. Amennyiben a területen mind egyszikűek, mind kétszikűek előfordulnak, a kétféle vegyszer 600 liter vízben oldott keverékével permetezhetünk.

A fenti permetezés jó eredményéről ez évben is meggyőződöttünk Gödöllőn, az arborétumban. Nyírek védelme alá telepített jegenyefenyő táblában 1967-ben kapa, vagy más talajművelő gép nem volt. A területet kétszer permeteztük be fenti Dikonirt és Dalapon keverékével. Az őszi folyamán a terület gyomtalan volt, a talajt az elpusztult gyomok fedik. Késő ősszel a terület egy részén tyúkhúr verődött fel, mely azonban a már 50—80 cm magas csemetékre nézve nem veszélyes, így azt már nem is permeteztük.

Telepítések háti-permetezővel történő kezelésével átlag 23% költség és 70% munkaerő megtakarítás érhető el. Fenti esetben — arborétumi viszonylatban — költségmegtakarításunk 40, a munkaerő pedig 80% volt.

A leelővágakokat fenyő esetében is helyettesíthetjük Tormona 100 gázolajos keverékének törzskenyésével (3% + 97%). Kísérleteink szerint a Tormona 100 a fenyőfélékre is hatásos addig, míg kergük sima, nem cserepesedik.

Dr. Vlaszty É.: ПРИМЕНЕНИЕ ХИМИКАТОВ ПРИ ВЫРАЩИВАНИИ ХВОЙНЫХ ПОРОД.

Для истребления сорняков в грядках лесных питомников наиболее пригодным оказался Алипур, но хорошо оправдал себя и Грамоксон. В двухлетних посевах возможно уже использовать препарат Хунгазин. В лесных культурах особенно важной предпосылкой является хорошая предварительная подготовка почвы, уничтожение сорняков надо производить на паровом поле при применении смеси Далапона-Диконирта-Сандовита и Хунгазина. Рубки ухода за лесом возможно заменить использованием препарата Тормона-100, но до сих пор нет сведений об ожидаемом повреждении короedами.

Dr. Vlaszty Ö.: DIE ANWENDUNG CHEMISCHER MITTEL IM KONIFERENANBAU.

Zur Bekämpfung der Unkräuter in Saatbeeten bewährte sich Alipur am besten, doch eignet sich auch Gramoxone für diesen Zweck. Zur Pflege der zweijährigen Saat kann auch Hungazin verwendet werden. Bei Kulturarbeiten ist eine gute Bodenvorbereitung von grösster Bedeutung. Die Unkrautbekämpfung soll mit einer Mischung von Dalapon-Dikonirt-Sandovit und Hungazin auf der Brache erfolgen. Die Pflegehiebe können durch eine chemische Läte-rung mittels Tormona 100 ersetzt werden, über die danach eventuell bestehende Borckenkäfer-gefahr liegen noch keine Daten vor.